

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 1-2 класів НУШ.

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів у першому класі носить формувальний характер, здійснюється вербально, на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає активне залучення учнів до самоконтролю та самооцінювання на основі наказу МОН України від 20.08.2018 № 924 [«Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі»](#)).

Метою оцінювання учня в першому класі є:

формування впевненості в собі, в своїх можливостях;
відзначення будь-якого успіху;
акцентування уваги на сильних сторонах, а не на помилках;
діагностування досягнення на кожному з етапів навчання;
адаптування освітнього процесу до здатностей дитини;
запобігання виробленню страху помилки;
виявлення проблем і вчасне запобігання їх нашаруванню;
стимулювання бажання вчитися та прагнути максимально можливих результатів.

Навчальні досягнення учнів других класів підлягають формувальному і підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню. Оцінювання результатів навчання учнів других класів здійснюється вербально (відповідно до наказу МОН України від 27.08.2019 № 1154 [«Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу»](#)).

Застосування формувального оцінювання реалізує такі освітні завдання:

Підтримання бажання вчитися та прагнути до макимально можливих результатів.

Сприяння оптимальному темпу здобуття освіти учнів.

Формування в учнів упевненості в собі.

Формування в учнів рефлексивного ставлення до власних помилок. Усвідомлення ними, що власні помилки – це шлях до успіху.

Забезпечення постійного зворотнього зв'язку щодо сприйняття та усвідомлення учнями навчального матеріалу на кожному етапі уроку (щоб вчитель бачив, чого досягли учні, де роблять помилки).

Здійснення діагностування особистісного розвитку та навчальної діяльності учнів на кожному з етапів навчання.

Шляхи формувального оцінювання

1. Педагогічне спостереження за навчальною та іншими видами діяльності учнів.
2. Аналіз учнівських портфоліо, попередніх навчальних досягнень учнів результатів їхніх діагностичних робіт.
3. Самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів.
4. Оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками.

Три НЕ (чого не можна робити вчителю при формувальному оцінюванні)

1. Робота вчителя в початковій школі – розкрити потенціал кожної дитини, а не перевірити її на відповідність певному стандарту.
2. Формувальне оцінювання не повинно містити частки НЕ, жодних негативних суджень чи критики.
3. Формувальне оцінювання не може складатися з балу, цифри, букви чи лише одного слова, а також використання зовнішніх атрибутів (зірочок, квіточок, сонечок, хмарок) у разі їх співвіднесення з певними балами чи рівнями навчальних досягнень здобувачів освіти заборонено.

За результатами формувального оцінювання заповнюється свідоцтво досягнень двічі на рік (у жовтні перша частина, у травні – перша і друга частини). Вчителі у Свідоцтві досягнень фіксують інформацію про навчальних поступ учня протягом року з усіх предметів згідно з очікуваними результатами, визначеними освітньою програмою та надає рекомендації щодо подальшого навчання. Свідоцтво досягнень заповнюється у двох екземплярах, підписується батьками, вчителем. Одна завірена копія залишається у особовій справі учня, а інша залишається у батьків. Свідоцтво досягнень потрібне для того, щоб дати батькам і учням зрозумілий та структурований зворотний зв'язок про те, що відбувалося протягом навчального року чи семестру.

КРИТЕРІЇ

оцінювання навчальних досягнень учнів 4 класів

<i>Рівні навчальних досягнень</i>	<i>Бали</i>	<i>Загальні вимоги до знань, умінь і навичок учнів</i>
I рівень – початковий	1	Учні засвоїли знання у формі окремих фактів, елементарних уявлень
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, володіють окремими видами умінь на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання, потребують

		детального кількарязового їх пояснення
II рівень – середній	4	Учні відтворюють частину навчального матеріалу у формі понять з допомогою вчителя, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал з допомогою вчителя, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять
	6	Учні будують відповідь у засвоєній послідовності; виконують дії за зразком у подібній ситуації; самостійно працюють зі значною допомогою вчителя
III рівень – достатній	7	Учні володіють поняттями, відтворюють їх зміст, уміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Учні вміють розпізнавати об'єкти, які визначаються засвоєними поняттями; під час відповіді можуть відтворити засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків; володіють вміннями на рівні застосування способу діяльності за аналогією; самостійні роботи виконують з незначною допомогою вчителя;

		відповідають логічно з окремими неточностями
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, володіють вміннями виконувати окремі етапи розв'язання проблеми і застосовують їх у співробітництві з учителем (частково-пошукова діяльність)
IV рівень – високий	10	Учні володіють системою понять у межах, визначених навчальними програмами, встановлюють як внутрішньопонятійні, так і міжпонятійні зв'язки; вміють розпізнавати об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями різного рівня узагальнення; відповідь аргументують новими прикладами
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, вміють застосовувати способи діяльності за аналогією і в нових ситуаціях
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійні роботи виконують під опосередкованим керівництвом; виконують творчі завдання

Математика

Усні відповіді учнів оцінюються за такими вимогами:

Рівень навчальних досягнень учня (учениці)	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
I рівень – початковий	1	Учень (учениця) розрізняє математичні об'єкти, подані в готовому вигляді (поняття, дії, правила, окремі геометричні форми в докільці); виконує найпростіші математичні операції за допомоги вчителя
	2	Учень (учениця) розрізняє окремі об'єкти вивчення (математичні поняття за їх ознаками, формули); виконує найпростіші математичні операції на рівні копіювання зразка виконання
	3	Учень (учениця) розрізняє об'єкти вивчення (математичні операції, моделі задач); виконує елементарні математичні операції після детального кількаразового їх пояснення вчителем
II рівень – середній	4	Учень (учениця) частково відтворює засвоєну навчальну інформацію, наводить приклади за аналогією або за підказкою вчителя; розуміє математичну термінологію; розв'язує однотипні математичні операції за наданим зразком

	5	Учень (учениця) відтворює засвоєну навчальну інформацію за допомоги вчителя (називає суттєві ознаки математичних об'єктів); частково використовує математичну термінологію; виконує математичні операції, але не вміє пояснити свої дії
	6	Учень (учениця) відтворює навчальну інформацію у засвоєній послідовності (за допомоги вчителя формулює правила, закони й залежності, ілюструє їх прикладами); частково коментує способи виконання математичних операцій
III рівень – достатній	7	Учень (учениця) називає суттєві ознаки математичних понять; формулює прості висновки; застосовує знання й уміння під час виконання математичних завдань за знайомим алгоритмом; частково пояснює свої дії
	8	Учень (учениця) розкриває сутність математичних понять, наводить окремі приклади на підтвердження їх розуміння; самостійно виконує математичні операції; детально пояснює свої дії; виправляє помилки, на які вказує вчитель
	9	Учень (учениця) усвідомлено відтворює навчальний зміст (встановлює залежності, ілюструє

		<p>відповіді прикладами з реального життя); виконує завдання, які потребують значної самостійності; знаходить і виправляє власні помилки; застосовує елементи пошукової діяльності</p>
IV рівень – високий	10	<p>Учень (учениця) вільно володіє програмовим матеріалом, встановлює міжпонятійні зв'язки, комбінує елементи навчальної інформації і способи діяльності для одержання іншого шляху виконання завдання; аналізує та обґрунтовує способи виконання математичних операцій; володіє навичками самоконтролю</p>
	11	<p>Учень (учениця) демонструє гнучкі знання; описує варіативні ситуації, в яких можна застосовувати певне знання чи вміння; будує алгоритми виконання математичних завдань; об'єктивно оцінює свою роботу</p>
	12	<p>Учень (учениця) виявляє системність знань і способів математичної діяльності, використовує набутий досвід у змінених навчальних умовах і життєвих ситуаціях; демонструє нестандартний підхід до розв'язування навчальних і практично зорієнтованих задач</p>

Письмові роботи оцінюються за такими вимогами:

Рівень навчальних досягнень учня (учениці)	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
I рівень – початковий	1	Робота виконувалась, але допущено 9 і більше грубих помилок
	2	Правильно виконано менше 1/3 роботи або в роботі допущено 8 грубих помилок
	3	Правильно виконано 1/3 роботи або в роботі допущено 7 грубих помилок
II рівень – середній	4	Правильно виконано 2/5 роботи або в роботі допущено 6 грубих помилок
	5	Правильно виконано половину роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 5 грубих помилок
	6	Правильно виконано 3/5 роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 4 грубі помилки
III рівень – достатній	7	Правильно виконано 2/3 роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 3 грубі помилки
	8	Правильно виконано 3/4 роботи або виконано роботу в повному

		обсязі й допущено 2 грубі помилки
	9	Робота виконана в повному обсязі, але допущено 1 грубу й 1 негрубу помилку
IV рівень – високий	10	Робота виконана в повному обсязі, але допущено 1 негрубу помилку
	11	Робота виконана правильно в повному обсязі окрім завдання підвищеної складності або творчого хаоактеру
	12	Робота виконана правильно в повному обсязі, в тому числі завдання підвищеної складності або творчого характеру

Оцінювання результатів навчальної діяльності учнів з української мови здійснюється на основі функціонального підходу до мовної освіти, тобто робота над мовною теорією, формуванням знань про мову підпорядковується інтересам розвитку мовлення учнів.

При цьому оцінювання результатів **мовленнєвої діяльності** відбувається за такими показниками: *аудіювання* (слухання й розуміння прослуханого), *говоріння й письмо* (діалогічне і монологічне мовлення), *читання вголос і мовчки*, *мовні знання і вміння*, *правописні* (орфографічні і пунктуаційні) *уміння учнів*.

i.

Матеріали для перевірки зазначених вище видів діяльності добираються відповідно до вимог програми для кожного класу з урахуванням тематики соціокультурної змістової лінії, рівня підготовки, вікових особливостей і пізнавальних інтересів учнів.

ii.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів з української мови є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Письмові роботи

Під час оцінювання враховується:

1. Правильність роботи.
2. Обсяг виконаної роботи.
3. Охайність зошита та культура оформлення письмової роботи (дата, назва та вид роботи, розміщення завдань на сторінці).
4. Перевірка графічних навичок з урахуванням форми, розміру, нахилу, поєднання літер.
5. виправлення учнем помилок, на які вказав вчитель (підкреслену помилку учень виправляє самостійно).

С

писування і диктант

Кількість слів у тексті: I семестр – 70-80 слів; II семестр – 80-90 слів.

Як оцінюється списування та диктант

Рівень навчальних досягнень учня/учениці	Бали	Кількість помилок
	1	17 і більше
	2	14-16 помилок

Початковий	3	11-13 помилок
Середній	4	8-10 помилок
	5	5-7 помилок
	6	1 негруба та 4 грубих помилки
Достатній	7	2 негрубі та 2 грубі помилки, або 3 грубі
	8	2 негрубі та 1 груба або 1 негруба та 2 грубі помилки
	9	1 негруба та 1 груба помилки
Високий	10	2 негрубі помилки
	11	1 негруба помилка
	12	—

Що враховується:

- грамотність (відсутність помилок);
- культура оформлення письмової роботи (дата, назва та вид роботи, розміщення завдань на сторінці).

Грубі помилки:

- пропуск літери у слові;
- орфографічні і пунктуаційні помилки вважаються рівноцінними;

Негрубі помилки:

- повторення тієї самої букви в слові;
- недописування букви в кінці слова (не за правилом);
- двічі підряд написане те саме слово в реченні.

Важливо!

- Помилка в одному й тому самому слові, яке повторюється в диктанті кілька разів, вважається однією помилкою; помилки на одне правило, але в різних словах вважаються різними помилками.
- Дві негрубі прирівнюються до однієї грубої помилки.
- Охайні виправлення (неправильне написання на правильне) помилками не вважаються.

Перевірка мовних знань і вмінь (письмово)

№ з/п	Види завдань	Кількість завдань	Кількість балів за кожне правильно	Максимальна кількість балів
-------	--------------	-------------------	------------------------------------	-----------------------------

			виконане завдання	
1.	Завдання, які передбачають вибір однієї із трьох варіантів відповідей	4	1 бал	4 бали
2.	Завдання: <ul style="list-style-type: none"> - на встановлення відповідності; - на встановлення правильної послідовності; - з короткою відповіддю: самостійне утворення форм слова, добір слів за певною ознакою тощо; - з розгорнутою відповіддю творчого характеру: побудова речень, продовження тексту, висловлення власної думки тощо) 	4 (1 з яких творче)	2 бали*	8 балів
Разом		8	-	12 балів

* якщо завдання виконано частково, то учневі зараховується 1 бал.

Усний або письмовий діалог

Обсяг усного діалогу	5-6 реплік кожного учасника (з урахуванням вступних і прикінцевих етикетних формул).
Обсяг письмового діалогу	5 реплік кожного учасника (з урахуванням вступних і прикінцевих етикетних формул).

Орієнтовні вимоги до оцінювання діалогу

Рівень навчальних	Бали	Характеристика навчальних досягнень
--------------------------	-------------	--

досягнень учня/учениці		
Початковий	1	Учень/учениця підтримує діалог, відповідаючи на запитання співрозмовника лише «так» чи «ні»
	2	Учень/учениця відповідає на елементарні запитання короткими репліками, однак не ініціює розмови
	3	Учень/учениця вступає в діалог з найпростішої за змістом теми, відповідає лише на окремі репліки співрозмовника/співрозмовниці, робить спроби формулювати запитання
Середній	4	Учень/учениця бере участь в діалозі з нескладної за змістом теми, але робить довгі паузи, добираючи потрібні слова, окремі репліки співрозмовника/співрозмовниці залишає без відповіді
	5	Учень/учениця підтримує діалог за нескладною за змістом мовленнєвою ситуацією, але іноді відхиляється від теми, не завжди вживає слова ввічливості, припускається мовних помилок. Кількість реплік діалогу менша за визначений для певного класу обсяг
	6	Учень/учениця ініціює і підтримує діалог, будує в основному змістовні репліки, однак не завжди дотримується правил мовленнєвого етикету, припускається окремих мовних помилок. Кількість реплік діалогу менша за визначений для певного класу обсяг
Достатній	7	Учень/учениця будує діалог, в міру швидко добирає потрібні слова, вживає формули мовленнєвого етикету, виявляє толерантність до співрозмовника/співрозмовниці, однак не висловлює власної думки, свого ставлення до предмета обговорення, припускається незначних мовних помилок. Кількість реплік діалогу відповідає визначеному для кожного класу обсягу
	8	Учень/учениця складає діалог за ситуацією, що містить певну проблему, швидко добирає і правильно використовує потрібні слова, будує змістовні репліки, дотримується правил культури спілкування, однак не висловлює свого ставлення до предмета обговорення, припускається незначних мовних помилок. Кількість реплік діалогу відповідає визначеному для кожного класу обсягу
	9	Учень/учениця самостійно складає діалог з проблемної теми, чітко формулює запитання, дає влучні відповіді, демонструє належну культуру спілкування, не припускається мовних помилок, робить спроби висловити власну думку з приводу предмета обговорення. Кількість

		реплік діалогу відповідає визначеному для кожного класу обсягу
Високий	10	Учень/учениця складає діалог за проблемною ситуацією чітко формулює думки, демонструє високу культуру спілкування, висловлює власну позицію, але невпевнено. Кількість реплік діалогу відповідає визначеному для кожного класу обсягу
	11	Учень/учениця ініціює і підтримує діалог з певної проблеми, впевнено висловлює й аргументує свою позицію, виявляючи повагу до думки співрозмовника/співрозмовниці, демонструє високу культуру спілкування. Кількість реплік діалогу відповідає визначеному для кожного класу обсягу
	12	Учень/учениця складає змістовний діалог, демонструє вміння уважно вислухати співрозмовника/співрозмовницю, виявляє стриманість і коректність у разі незгоди з думкою співрозмовника/співрозмовниці, доводить свої думки, висловлюючи переконливі аргументи, в тому числі й із власного життєвого досвіду, відстоює власну позицію. Кількість реплік діалогу перевищує визначений для кожного класу обсяг

II

письмовий переказ

- Уміння *письмово переказувати текст* у 4 класі перевіряють на матеріалі текстів розповідного характеру обсягом 70-90 слів.
- *За письмовий переказ* ставлять дві оцінки – за зміст і грамотність.
- У журнал ставиться оцінка тільки за зміст.
- Вимоги до оцінювання грамотності письмового переказу такі самі, як до оцінювання диктанту.
- При визначенні оцінки за грамотність враховуються лише допущені помилки на вже вивчені правила.

Орієнтовні вимоги до оцінювання змісту переказу

Рівень навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня/учениці
-----------------------------	------	--

учня/учениці		
Початковий	1	Учень/учениця буде окремі, не пов'язані між собою речення, демонструючи обмежений лексичний запас і припускаючись мовних (лексичних, граматичних) помилок
	2	Учень/учениця буде окремі фрагменти висловлювання, при цьому його (її) лексичний запас обмежений, наявні мовні помилки
	3	Учень/учениця буде висловлювання, що не становить завершеного тексту. Послідовність викладу не дотримана, а лексика – бідна; трапляються мовні помилки
Середній	4	Учень/учениця буде текст, який відзначається певною зв'язністю, але збіднений змістом; наявні відхилення від теми; порушена послідовність викладу, відсутні зачин або кінцівка, збіднена лексика, є мовні помилки
	5	Учень/учениця створює текст, який певною мірою розкриває тему, однак удосконалення потребує послідовність викладу, зачин чи кінцівка, добір слів, мовне оформлення тексту
	6	Учень/учениця буде досить послідовний текст, розкриває тему, хоч іноді порушує співвідношення основної і другорядної інформації; добір слів потребує вдосконалення; трапляються мовні помилки
Достатній	7	Учень/учениця правильно буде текст, розкриває його загальний зміст і головну думку; у тексті наявні зачин, основна частина і кінцівка; проте учень не висловлює своєї думки з приводу сказаного; текст бідний на виражальні засоби мови; трапляються невинуваті повтори тих самих слів; мають місце мовні помилки
	8	Учень/учениця самостійно буде достатньо повне зв'язне висловлювання, в цілому ґрунтовно висвітлює тему і головну думку; проте не висловлює свого ставлення до того, про що говорить; припускається окремих мовленнєвих і мовних помилок
	9	Учень/учениця самостійно створює послідовний, логічно завершений текст; вдало добирає виражальні засоби мови; робить спроби висловити свою думку з приводу сказаного, але не дуже вдало; припускається поодиноких лексичних неточностей, мовних помилок
Високий	10	Учень/учениця вправно буде текст, що характеризується логічною завершеністю, відповідністю темі й меті, багатством лексичних засобів; у тексті висловлена думка про предмет

	розмови, але допущено 1-2 мовні чи мовленнєві помилки
11	Учень/учениця вправно буде послідовний, повний текст, враховуючи комунікативне завдання; чітко висловлює власну думку, аргументує її; робота відзначається багатством словника, точністю слововживання, граматичною і стилістичною грамотністю
12	Учень/учениця створює повноцінне зв'язне висловлювання з певною комунікативною метою; повно і вичерпно висвітлює тему; впевнено висловлює й аргументує своє ставлення до того, про що пише; вдало пов'язує предмет розмови з власним життєвим досвідом; робота відзначається багатством лексики, граматичною правильністю, стилістичною довершеністю